

3. Kondrashova, L.V. 2005. *Preventyvnaya pedahohika [Preventive Pedagogy]*. Kiev: High school.
4. Nechvolod, L. I. 2009. *Suchasnyy slovnyk inshomovnykh sliv [Modern Dictionary of Foreign Words]*. Kharkiv: Torsing Plus.
5. Prohrama. Osnovni oriyentyry vykhovannya uchniv 1-11 klasiv zahal'noosvitnikh navchal'nykh zakladiv Ukrayiny (nakaz Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrayiny №1243 vid 31.10.2011 r.) [Program. Basic guidelines for the education of pupils of grades 1-11 in general educational institutions of Ukraine (Order of the Ministry of Education and Science, Youth and Sports of Ukraine No. 1243 dated October 31, 2011)].
6. Sluzhba monitorynhu navchal'no-vykhovnoho protsesu v pochatkoviy shkoli [Service of Monitoring of Educational Process in Elementary School], 2011. *Head's Assistant of Elementary School*, 4, p. 12.
7. Stepanov, P.V., Hryhor'ev, D.V. and Kuleshova, Y.V. 2003. *Dyahnostyka y monytorynh protsessa vospytanyya v shkole [Diagnosis and monitoring of the upbringing process at school]*. Moscow: Academy: APK & PRO.
8. Tymchenko, H.O. and Yakubchuk, L., 2011. Monitorynhy yak innovatsiynyy instrument zabezpechennya efektyvnosti navchal'no-vykhovnoho protsesu [Monitoring as an innovative tool for ensuring the effectiveness of the educational process]. *Primary education*, 19, pp. 1-4.
9. Frydman, L.M., Pushkina, T.A. and Kaplunovych, Y.D. 1988. *Yzuchenye lychnosti uchaschykhysya y uchenycheskykh kollektivov [Studying the personality of students and student groups]*. Moscow: Enlightenment.

УДК 78.071.2:78.087.68(045)

ЗАСОБИ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОЇ ВИРАЗНОСТІ У ВИКОНАННІ ХОРОВИХ ТВОРІВ

Дудаш А. М.

WAYS OF ARTISTIC AND IMAGINATIVE EXPRESSION IN THE PERFORMING OF CHOIR CREATIVES

Dudash Alla

У статті розглянуто основні шляхи, принципи та механізми методів переходу від технічної професійності та виконавської культури до вищого ступеню виконавської майстерності, що пов'язані з інтерпретаційним мистецтвом, що є необхідною умовою досягнення професійних результатів.

Ключові слова: диригент, інтерпретаційна майстерність, методи професійної майстерності, інтерпретація концертної програми.

The article deals with the main ways, principles and mechanisms of the transition from technical professionalism and performing culture to a higher degree of performing skills related to interpretive art, which is a necessary condition for the achievement of professional results.

Key words: conductor, interpretive skill, methods of professional skill, interpretation of the concert program

В теорії музичного мистецтва діяльності музикантів-виконавців дуже мала увага приділяється, набагато мізерніша, ніж композиторській діяльності та його результативності. Всебічна розробка про процес виконавської діяльності та її значення далека від повного

усвідомлення значимості, та вимагає розробки та збагачення. Професійна самодостатність хорového диригента, керівника колективу залежить від змісту та мети, яку він ставить перед собою. Найбільш перспективною метою, що знаходиться в полі зору диригента, є яскрава концертна інтерпретація творів, які готуються на репетиціях, проведення яких вимагає від нього багато професійних та людських якостей. Для результативної діяльності від диригента-інтерпретатора стає нагальною проблемою володіти необхідним комплексом знань, умінь та навичок, навіть звичок, що можуть стати необхідною умовою досягнення успіху в інтерпретації хорових творів.

Зокрема, О. Іванов-Радкевич вважає, що «...якщо вже для сформованого музиканта головним завданням в процесі навчання диригуванню є набуття спеціальної техніки диригування, то для молодого виконавця, який тільки починає своє музичне життя, диригування є перш за все засобом його музичного виховання. Центр ваги в заняттях з диригування переміщається в такому випадку із засвоєння специфічних технічних знань і умінь в сторону розвитку загальної музикальності в самому широкому розумінні цього слова».[1, с. 11-12].

М. Канерштейн зазначає, що «... при наявності різних підходів до тих чи інших питань викладання не виключена можливість узагальнення основних принципів методики, виявлення загального, що неминуче повинно зблизити викладання педагогів різних шкіл, різних напрямів. Кінцевою метою педагога, його основним завданням є виховання диригента-музиканта, який відповідав би високим вимогам сучасного ... мистецтва» [2, с. 5-6].

Термін, який підходить для визначення, що визначає сутність цього комплексу вмінь – це «мистецтво інтерпретації». Необхідність осмислення інтерпретаційного мистецтва як цілісної системи, в якій важливі всі компоненти і елементи, , що відкриває перспективу уявлень про генезис, структуру і функції даної системи.

На думку М. Римського-Корсакова, «... диригенти, хормейстери і акомпаніатори формуються із тих же інструменталістів і співаків... Озброєний умінням володіти одним або двома інструментами, здібний, тобто з природним сольфеджіо, зі знаннями елементарної теорії і поняттях про гармонію та інструментовку студент легко стане диригентом або хормейстером, якщо володіє для цього достатньою кмітливістю і моральними якостями». [3, с. 204]

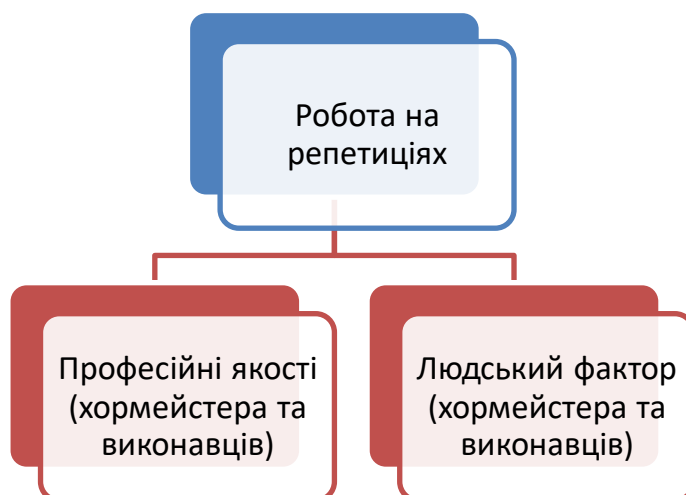

Рис 1. Залежність інтерпретації твору від роботи на репетиціях

Нашою метою є виявлення теоретичних основ та аспектів інтерпретаційного мистецтва хорového диригента. Необхідно виявити і дати характеристику головних елементів системи інтерпретаційного мистецтва, усвідомити значення виконавського аналізу музичних творів, виявити інтерпретаційні засоби диригента в контексті диригентської семіотики, визначити основи становлення інтерпретації музичних творів у процесі репетицій та

детермінанти, що забезпечать якість концертного виступу хорового колективу.

Диригент-інтерпретатор повинен володіти:

- комплексом знань;
- умінь;
- навичок;
- певних звичок.

Інтерпретаційне мистецтво – атрибут високого професійного рівня диригента, є складовою динамічною системою, що має внутрішню логіку становлення та розвитку.

Важливою складовою інтерпретаційного мистецтва є аналіз музичного твору, який буде результативним при використанні семіотичних методів, що дозволяють зануритися у сферу музичного змісту і побудувати виконавську концепцію концертного твору. Засоби виразності музичного твору дозволять знайти аналіз, класифікація музичних знаків, співвідношення їх з драматичною та сюжетною лініями. Таким чином, виконавський аналіз можемо розглядати як засіб виявлення принципів розвитку музичного твору, що будуть сприяти збагаченню авторського задуму інтерпретаційними уявленнями.

Виявлення комунікаційних засобів диригента є технічний, логічний, виразний диригентський жест, в основі якого лежить єдність мануальної пластики, міміки та пов'язаний з організованим у просторовим диханням.

Домінантна зона виявлення комунікативної інтерпретаційної майстерності – виконавський аналіз музичного твору, який буде результативним при виконанні семіотичних методів, що дозволить зануритися у сферу музичного змісту і побудувати концепцію даного музичного твору.

Виконавський аналіз – засіб виявлення принципів розвитку музичного матеріалу твору, які збагачують авторський зміст інтерпретаційним досвідом.

Диригентська герменевтика – аналіз та інтерпретація диригентом музичних текстів, а також технологічного та художнього наміру включає в себе:

- образно-змістову сферу;
- становлення характеру і зміну настрою музичного матеріалу;
- передачу змісту музичного твору та інтерпретацію задуму комунікативними засобами.

Диригентська герменевтика, тобто тлумачення музичного тексту, а також технічного та художнього наміру є необхідною підготовкою інтерпретаційного задуму, яка повинна бути скерована на образно-змістову сферу музичного твору, в якому реалізуються його драматургічні особливості, проходить процес становлення характеру і зміна настрою музичного матеріалу. Чільне місце в цьому процесі займає слово.

Завдання диригента – інтерпретатора:

- дати характеристику головних елементів виконання музичних творів;
- усвідомити значення виконавського характеру музичного твору;
- виявити семантичні основи становлення інтерпретації музичного твору;
- виявити детермінацію, що зумовлює якість концертного виступу хорового колективу;
- розвивати та вдосконалювати шляхи, механізми, методи трансформації, технічної професійності та виконавської культури у вищий ступінь виконавчої майстерності.

Елементи інтерпретацій:

- аналіз хорового твору;
- єдність пластики, міміки, дихання, семіотики дихання;
- диригентська герменевтика скерована на вербалізацію образно-змістової сфери;
- детермінація етико-естетичної єдності та інтертекстуалізація концертної програми.

Генерація концертної програми виводить інтерпретацію хорового твору на якісно

новий рівень – рівень взаємодії і накопичення художніх смислів. Якщо вона побудована на законах музичної драматургії, то буде прерогативою, відкриє перспективу привнесення у концертний виступ додаткову естетичну значимість для акторів хору та керівника хором колективом.

Етико-естетична єдність інтерпретаційних аспектів генерує концертну програму на рівень взаємодії та збагачення художнього змісту сукупності самостійних творів.

Повноцінна актуалізація такої єдності можлива тільки під час концертного виступу, де виявляються переваги формування програми, а репетиційне натхнення переходить в нову фазу концертного натхнення, якому притаманна яскраво виражена специфіка. Вона зумовлена синергією емоційно - чуттєвих напрямів – від артистів хору і диригента до слухачів, і від слухачів до артистів хору і диригента, що забезпечує переживання душевного стану «катарсису» і духовного «перетворення».

Список використаних джерел

1. Іванов-Радкевич А. П. О воспитании дирижера / А. П. Радкевич.- М.:Музыка, 1973.- 78 с.
2. Питання диригентської майстерності / упор. М. Канерштейн. - К.: Музична Україна, 1980.- 284 с.
3. Римський-Корсаков Н. А. Теорія і практика. Т. 2./ Н. А. Римський-Корсаков.- М.,1963.- -204 с.

References

1. Ivanov-Radkevych, A.P. 1973. *O vospytanyu dyryzhera [About the upbringing of the conductor]*. Moscow: Music.
2. Kanershteyn, M. 1980. *Pytannya dyryhents'koyi maysternosti [Issue of conductor's skill]*. Kyiv: Music Ukraine.
3. Rym's'kyu-Korsakov, N. A. 1963. *Teoriya i praktyka T. 2. [Theory and practice. T. 2.]*. Moscow.

УДК378.018.8:33-051(477):001.8

DOI 10.31339/2617-0833-2019-1(26)-110-116

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ПЕДАГОГІЧНІ РЕФЛЕКСІЇ УКРАЇНСЬКИХ ДОСЛІДНИКІВ

Кірдан О.П.

THE PROVIDING OF THE QUALITY OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE ECONOMISTS IN THE EUROPEAN UNION COUNTRIES: THE PEDAGOGICAL REFLECTIONS OF UKRAINIAN RESEARCHERS

Kirdan Oleksandr

У статті узагальнено педагогічні рефлексії вітчизняних дослідників з проблеми забезпечення якості професійної підготовки майбутніх економістів в країнах Європейського Союзу. Методичним інструментарієм проведеного дослідження стали системний, культурологічний, герменевтичний та парадигмальний підходи. На основі бібліографічного аналізу виокремлено три групи наукових праць: інтерпретаційні роботи; наукові статті; навчальні посібники, матеріали конференцій, довідники та енциклопедичні видання. У інтерпретаційних наукових працях вітчизняними дослідниками проаналізовано моделі

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>